

IMPLEMENTATION OF PEDAGOGICAL CONCEPTS IN THE INFORMATION AND EDUCATIONAL ENVIRONMENT BY MEANS OF SOCIO-COMMUNICATION TECHNOLOGIES

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ В ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗВО ЗАСОБАМИ СОЦІОКОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Yulia Romanyshyn¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-354-5-21>

Динамічний розвиток освітнього середовища та суспільні умови (воєнний стан в Україні тощо), які безпосередньо впливають на організацію та здійснення процесу навчання в ЗВО дають можливість інтенсивно впроваджувати цифрові освітні технології та розвивати диджитал-навички та компетентності у здобувачів вищої освіти. Сьогодні, багато незреалізованого потенціалу технологій соціальних мереж перебуває на стадії активного дослідження та впровадження у різних галузях суспільства. Інтенсивне використання соціокомунікативних технологій окреслює потенційно ефективні шляхи зменшення розриву між соціальними мережами в масово-побутовому вираженні та їх професійним використанням в інноваційних сферах освітнього та бізнес-середовища. Сучасні установи усвідомлюють функціональні можливості застосування інструментів соціальних мереж, особливо в процесах виявлення потреб та запитів цільової аудиторії. Соціальні мережі усувають надмірність та рутинність завдань, їх учасники мають можливість поширювати та ділитися власними професійними знаннями і досвідом у предметній сфері. Крім того, працюючи над вирішенням поставленого завдання учасники проекту можуть ділитися рішенням з іншими учасниками, тим самим не витрачаючи час на пояснення шляху вирішення завдання. Інструменти соціального програмного забезпечення дають можливість членам проекту або робочої групи об'єднати зусилля та обговорювати професійні завдання і знаходити раціональні рішення швидше аніж коли кожен намагається розв'язати проблему самостійно. Технології соціальних мереж у поєднанні з новітнім освітнім методом peer-to-peer-pedagogy (рівногогіка) уможливають продуктивний результат не тільки в освітньому процесі але й при вирішення бізнес та прикладних завдань.

¹ Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ukraine

Низка наукових досліджень [1; 3; 4] розглядає прикладні аспекти застосування соціокомунікативних технологій в освітньому просторі вищої школи та інтеграцію інформаційних інструментів соціальних мереж в освітній процес університетського інформаційно-освітнього середовища. Проаналізувавши технологічні принципи Web 2.0 та вивчивши їх педагогічні впливи і навчальні зв'язки в освітньому процесі можемо констатувати, що вони є релевантними до педагогічних потреб та відповідають сучасним освітнім теоріям та концепціям таким, як педагогічний конструктивізм і конективізм.

В освітньому розрізі концепція педагогічного конструктивізму окреслює теорію навчання, яка зосереджує увагу на активній ролі здобувача освіти в процесі навчання та наголошує на тому, що студент конструює знання на основі власного розуміння, досвіду, мислення й усвідомлення [2]. Принципи конструктивізму передбачають: активну роль студента в освітньому процесі; конструювання знань (на основі залишкових знань, міжпредметних зв'язків, практичного досвіду тощо); спільний обмін та набуття знань на основі співпраці між учасниками освітнього процесу (обговорення, робота в малих групах, проектна робота, навчальний коворкінг, концепція взаємозумовлювального навчання тощо); контекстуалізацію знань (практично-орієнтовані знання); індивідуалізацію навчання (використання концепцій гуманізації, диференціації, індивідуалізації навчання та студентоцентричного підходу). Концепція педагогічного конструктивізму сприяє розвитку в студентів критичного мислення, креативних здібностей, поглиблення самостійних навичок.

У свою чергу, концепція конективізму в освіті – це педагогічна концепція, яка обґрунтовує необхідність тісного взаємозв'язку між конкретними поняттями та знаннями, розвиває аналітичне мислення в студентів та сприяє глибшому засвоєнню навчального матеріалу [1; 4]. Конективізм розглядається, як теоретична основа для навчання і засвоєння навчального матеріалу в диджиталізованому суспільстві на основі інструментів соціального програмного забезпечення, які відкривають новітні можливості для навчання [1]. Конективізм має багато схожих рис із зоною найближчого розвитку та ґрунтується на теорії мережі знань. Його можна окреслити, як форму навчання на базі досвіду. Яскравими прикладами освітнього конективізму є масові відкриті онлайн курси.

Концепції педагогічного конструктивізму та конективізму базуються на активному використанні соціокомунікативних технологій [1; 2; 4]. Також, вони наголошують на спільних зусиллях учасників освітніх спільнот, як джерела навчання і, на застосуванні потенціалу «теорії

натовпу» у своїх концепціях. Студенти більше залучені в процес навчання якщо вони працюють з іншими в робочій групі над спільним виконанням навчального завдання. В ході такої співпраці обмінюючись різними (конструктивними або нераціональними) ідеями учасники освітнього процесу здатні отримати важливі явні та неявні знання в предметній області. Актуальними соціокомунікативними інструментами для обміну, поширення та набуття знань в рамках освітнього коворкінгу та процесу навчання є професійні форуми, соціальні мережі, блоги, вікіси, соціальні закладки тощо. Якість даних, навчальної інформації, знань та повідомлень якими обмінюються студенти достатньо висока. Одним із мотивуючих факторів, який стимулює студентів формувати та поширювати якісні та релевантні знання є глобальна аудиторія (глобальна спільнота, середовище) з якою вони спілкуються та обмінюються повідомленнями.

Отже, сучасні інформаційні й цифрові технології у поєднанні з інноваційними педагогічними концепціями навчання сприяють підвищенню когнітивного інтересу студентів до освітнього процесу, стимулюють активну діяльність учасників процесу навчання, глобалізують та інтегрують різноманітні інструменти соціального програмного забезпечення в інформаційно-освітнє середовище ЗВО та дозволяють перетворити освітній процес в систему інтерактивної взаємодії «студент-викладач», яка підтримується постійним зворотнім зв'язком та ефективними освітніми комунікаціями у різних форматах.

Список використаних джерел:

1. Гвоздїй С., Літвінова А., Тимченко Г. Теорія конективізму в навчанні питань безпеки та здоров'я в класичних університетах. *Освітологічний дискурс*. 2023. Вип. 1(40). С. 200–223.
2. Равчина Т. В. Теоретико-методичні аспекти організації процесу навчання студентів вищої школи в контексті теорії конструктивізму. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 4. С. 129–136.
3. Силенко Ю., Романцова Я., Лисицька О., Гарбич Я. Інформаційне освітнє середовище як платформа реалізації інформаційно-комунікаційних технологій у ЗВО. *Молодь і ринок*. 2023. № 6/214. С. 60–68.
4. Швай Р., Снятковскі М. Інноваційні процеси у сучасній освіті. *Молодий вчений*. 2018. № 6 (58). С. 350–353.